

ტექნოლოგიური პარკები და მათი როლი საერთაშორისო ბიზნესში

იოსებ მასურაშვილი
ეკონომიკის დოქტორი

რეზიუმე

განვითარებული ქვეყნების გამოცდილება გვიჩვენებს, რომ ქვეყნის ეკონომიკურ პროგრესს უმეტესწილად უზრუნველყოფს ინოვაციები, რომლებიც მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესისა და ეკონომიკური მოთხოვნების გაერთიანების შედეგია. სხვადასხვა ქვეყნის ცენტრალური და ადგილობრივი ხელისუფლების ერთ-ერთ მნიშვნელოვან პრიორიტეტს წარმოადგენს მაღალტექნოლოგიური მცირე და საშუალო ბიზნესის მხარდაჭერა. ამისთვის შექმნილია სხვადასხვა სახელმწიფო ორგანოები (ეკონომიკური განვითარების ოფისი, ინოვაციური ცენტრები, სააგენტოები), რომელთა საქმიანობა მიმართულია ახალი კომპანიების დაარსებისა და მათი წარმატებული საქმიანობის ხელსაყრელი პირობების ხელშეწყობისათვის, რომლებიც თავის მხრივ ქმნიან სამუშაო ადგილებს და აწარმოებენ კონკურენტულ პროდუქციას.

საკვანძო სიტყვები: საერთაშორისო ბიზნესი, მცირე და საშუალო ბიზნესი, ინოვაციები, ტექნოლოგიები, ტექნოლოგიური პარკები, ინვესტიციები, კონკურენცია.

ძირითადი ტექსტი

განვითარებულ ქვეყნებში მაღალტექნოლოგიური ინდუსტრიის ობიექტები კონცენტრირებულია მაღალტექნოლოგიურ ზონაში, რომელიც ცნობილია სილიკონის ველის სახელით (ტექნოპარკი, სამეცნიერო პარკი, მაღალი ტექნოლოგიების პარკი, სამეცნიერო-ტექნოლოგიური ზონა, ინდუსტრიული პარკი, ტე-

ქნოპოლისი¹ და ა.შ.). ეს არის ინოვაციური კომპანიების აგლომერაცია, რომლებიც განთავსებულნი არიან მსხვილ უნივერსიტეტებთან და კვლევით ლაბორატორიებთან. ყველაზე მარტივი პროცესი შეიძლება ასე ჩამოყალიბდეს: იდეის ავტორი წარადგენს საკუთარ ბიზნესპროექტს ტექნოპარკის ადმინისტრაციაში. პროექტის დამტკიცების შემთხვევაში ავტორთან ფორმდება ხელშეკრულება, როგორც წესი 2-3 წლით; ავტორი ხდება ტექნოპარკის კლიენტი, რის საფუძველზეც მას აქვს ტექნოპარკის გარკვეული ინფრასტრუქტურისა და მომსახურების გამოყენების უფლება მნიშვნელოვანი შეღავათებით, კერძოდ: საოფისე ფართი, სატელეკომუნიკაციო, აპარატურული, ლაბორატორიული ინფრასტრუქტურისა და ბუღალტრული, იურიდიული, კომპანიის მართვის, საკონსულტაციო და სხვა მომსახურება ტექნოპარკის ტერიტორიაზევე. შესაძლებელია ტექნოპარკის მენეჯმენტის დახმარებით შეღავათიანი სესხის აღებაც. ბიზნეს ინკუბატორი ორგანიზაციული ფორმით ძალიან წააგავს ტექნოპარკს, იმ განსხვავებით, რომ ბიზნეს ინკუბატორი არ იქმნება სამეცნიერო ლაბორატორიის ბაზაზე. ის არის წმინდა კომერციული სტრუქტურა, რომლის დანიშნულება მცირე ბიზნესის ხელშეწყობაა, ინოვაციური იდეების დაკავშირება ბიზნეს კაპიტალთან და ამიტომ, ისინი ფინანსდებიან სახელმწიფოს მიერ (აშშ, ფინეთი, შვედეთი და ა.შ.). ინკუბატორი ტექნოპარკისაგან განსხვავებით არ არის ორიენტირებული მხოლოდ მაღალ ტექნოლოგიებზე.

1. ტექნოლოგიური პარკების არსებული მოდელები.

ტექნოპარკები პირობითად შეიძლება დაიყოს სამ მოდელად: ამერიკული მოდელი; ევროპული მოდელი; იაპონური მოდელი.

ამერიკული მოდელი. ტექნოპარკების ამერიკული მოდელის ძირითადი მიზანია ტექნოლოგიების კომერციალიზაცია. მისი მონაწილეები არიან უნივერსიტეტები, კერძო კომპანიები

¹ ტექნოპოლისები ტექნოპარკებისაგან განსხვავებით განთავსებული არიან არა უნივერსიტეტებისა და ინსტიტუტების უშუალო სიახლოვეს, არამედ მსხვილ ქალაქებთან, სადაც განვითარებულია მრეწველობა და მეცნიერება.

და ბანკები, ასევე ნაწილობრივ სახელმწიფო. ძირითადად სპეციალიზდებიან შემდეგ სფეროებში: მიკროელექტრონიკა, სამხედრო ტექნოლოგიები, ბიოტექნოლოგიები, აეროკოსმონავტიკა, ბირთვული კვლევები და გარემოს დაცვა. ამერიკული მოდელის სილიკონის ველების მაგალითებია: სილიკონის ველი¹ (კალიფორნია), შოსე 128 (ბოსტონი), ბიონიკის ველი (იუტა), რობოტების ალეა (ფლორიდა), თანამგზავრების ალეა (მერილენდი). სულ 130-დან 300-მდე პარკი და ტექნოპოლისი. ამერიკული მოდელი შეიძლება დაიყოს სამ ტიპად:

- მეცნიერული პარკები ამ სიტყვის ვიწრო გაგებით, ანუ მხოლოდ მეცნიერული კვლევა;

- კვლევითი პარკები. პირველისგან განსხვავებით ამ შემთხვევაში, სიახლის განვითარება ხდება მხოლოდ ტექნიკური პროტოტიპის შექმნის სტადიამდე;

- ინკუბატორები (აშშ-ში) და ინოვაციური ცენტრები (დიდ ბრიტანეთსა და დასავლეთ ევროპაში).

ამ შემთხვევაში უნივერსიტეტები ახლად წარმოქმნილ კომპანიებს შელავათიან ფასად აძლევენ სხვადასხვა ინფრასტრუქტურას (შენობები, მიწა, ლაბორატორია, აპარატურა, მომსახურება და ა.შ), რათა ხელი შეუწყონ მათ ახალი იდეების კომერციულ პროდუქტად ქცევაში.

ყველა სილიკონის ველს აერთიანებს ერთი რამ, ის უნდა შედგებოდეს 4 კომპონენტისაგან:

- მეცნიერება (ინსტიტუტები, კვლევითი ლაბორატორიები, უნივერსიტეტები);

- სასწავლო დაწესებულებები (უნივერსიტეტები) მაღალპროფესიული კადრების წყარო;

- წარმოება/მომსახურება (ქარხნები);

- კაპიტალი (ფინანსები).

პირველი სილიკონის ველი, როგორც ცნობილია, აშშ-ში, კალიფორნიის შტატში სტენფორდის უნივერსიტეტის მიმდებარე ტერიტორიაზე ჩამოყალიბდა სპონტანურად, სახელმწიფო ინი-

1 https://en.wikipedia.org/wiki/Silicon_Valley

ციატივის გარეშე¹. აქ ვითარდება ყველაზე მოწინავე ტექნოლოგიები, რომელთაც აშშ-სთვის მოაქვს არა მხოლოდ მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესი, არამედ კოლოსალური შემოსავლებიც. საკმარისია ითქვას, რომ აღნიშნული სილიკონის ველი არის ისეთი გიგანტების სამშობლო, როგორიც არის Intel, AMD, Oracle, Apple, Cisco, yahoo!, eBay, HP, SUN და ა.შ. ამჟამად იქ განთავსებულია ელექტრონიკის, პროგრამული პროდუქტების, ბიოტექნიკისა და სხვა მაღალტექნოლოგიურ სფეროში მოღვაწე ლიდერი კომპანიები. აშშ-ს კანონმდებლობის თანახმად, კომპანიის შემოსავლის ის ნაწილი, რომელიც მიემართებოდა უნივერსიტეტებისა და ინსტიტუტების განვითარებაში, ითვლებოდა ქველმოქმედებად და განთავისუფლებული იყო ყოველგვარი გადასახადისაგან. ზემოთ აღნიშნული დაკვეთების სპეციფიკის გათვალისწინებით, კომპანიებმა საკუთარი ფინანსური რესურსების მნიშვნელოვანი ნაწილი მიმართეს კალიფორნიის უნივერსიტეტებისაკენ წინასწარ განსაზღვრული თემატიკის სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის დასაფინანსებლად. სამუშაოთა მოცულობიდან გამომდინარე უნივერსიტეტები იძულებულები იყვნენ შეექმნათ ახალი კვლევითი ლაბორატორიები ქალაქგარეთ. ყველაზე წარმატებული აღმოჩნდა სან-ფრანცისკოს მახლობლად მდებარე სილიკონის ველი. აქ გუბერნატორის მხარდაჭერით აღმოცენდა პირველი მეცნიერული ქალაქი, რომელიც იქცა 21-ე საუკუნის სიმბოლოდ. შეიქმნა ადგილი, რომლის საქმიანობის ძირითადი მიმართულება გახდა ე.წ. გამოყენებითი მეცნიერული საქმიანობა. ამჟამად აქ არის ელექტრონიკის წარმოების მსოფლიო ცენტრი. სილიკონის ველის გარდა, აშშ-ში შეიქმნა ტექნოპოლისები ჩრდილოეთ კაროლინაში, ტეხასში, ფლორიდაში, კოლუმბიის ოლქში და ა.შ.

ევროპის მოდელი. დიდ ბრიტანეთში კემბრიჯის ტექნოპოლისი გახდა კალიფორნიის სილიკონის ველის იდენტური ანალოგი².

1 Christophe Lecuyer. *Making Silicon Valley, Innovation and the Growth of High Tech, 1930-1970*, MIT Press, London, 2007. p.53.

2 <https://www.theguardian.com/business/2016/jul/23/cambridge-university-silicon-fen-shaken-by-winds-of-change-arm-softbank> ბოლოს ნანახია 12 ივლისი, 2017 წ.

70-იან წლებში დანია¹ და შვედეთში² წარმოიქმნა საკუთარი სილიკონის ველი, სადაც ამჟამად თავმოყრილია ბიომედიცინასთან დაკავშირებული სამეცნიერო ლაბორატორიები, საწარმოები და კომერციული სტრუქტურები. ევროპაში შეიქმნა კიდევ რამოდენიმე ტექნოპოლისი: ლუვენი ბელგიაში, სოფია ანტიპოლისი და გრენობლი საფრანგეთში, სილიკონ გლენი შოტლანდიაში, მილტონ კეინსი ინგლისში, ტექნოპარკები შტუტგარდში, მიუნხენსა და ბერლინში. განვითარებულ ქვეყნებში ინოვაციურ ცენტრებს აქვთ მნიშვნელოვანი სახელწიფო მხარდაჭერა. მაგალითად, საფრანგეთში რეგიონალური ტექნოლოგიური კომპლექსების განვითარების ხელშეწყობისათვის შექმნილია სპეციალური სახელმწიფო ორგანო. მისი ფუნქციაა ტექნოპოლისების და მეცნიერულ-ტექნიკური პარკების შექმნის პროგრამების შემუშავება. საფრანგეთში მათი რაოდენობა უკვე 50-ს აღწევს. აქედან ყველაზე მსხვილი სოფიანტიპოლისია.

იაპონური მოდელი. 70-იან წლებში საკუთარი სილიკონის ველი გაჩნდა იაპონიაში, სადაც დიდი ტემპებით ვითარდებოდა ელექტრონიკა. ტექნოპოლისების განვითარების იაპონური სამთავრობო პროგრამა გამოირჩევა ტექნოპოლისების ორგანიზებისა და ფუნქციონირების სხვადასხვა მეთოდით. ტექნოპოლისების იაპონური მოდელი მოიცავს ყველა ტიპის მეთოდს დაწყებული კერძო, დამთავრებული მთლიანად სახელმწიფოს კონტროლირებად კომპონენტებს. იაპონიაში ხორციელდება სახელმწიფო პროგრამა „ტექნოპოლისი“, რომლის მიხედვითაც ქვეყნის მთელი ტერიტორია დაფარული იქნება ტექნოპოლისებით, რომლებიც თანაბრად არის გადანაწილებული ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე. ყველა ტექნოპოლისი უნდა აკმაყოფილებდეს პირობებს:

- მსხვილ ქალაქებში ჩასვლა შესაძლებელი უნდა იყოს 30 წუთზე ნაკლებ დროში და ერთი დღის განმავლობაში ტოკიოში, ნაგოისა ან ოსაკაში;
- ფართობი არ უნდა იყოს 500 კვადრატულ მილზე ნაკლები;

1 <http://icdk.um.dk/en/innovationcentres/siliconvalley>

2 <http://www.telegraph.co.uk/finance/newsbysector/mediatechnologyandtelecoms/11689464/How-Sweden-became-the-startup-capital-of-Europe.html>

- აღნიშნულ ზონაში უნდა არსებობდეს თანამედროვე სამეცნიერო და სამრეწველო კომპლექსი, უნივერსიტეტები და კვლევითი ინსტიტუტები, ასევე საცხოვრებლად კომფორტული გარემო, კულტურული და რეკრეაციული ინფრასტრუქტურა;

იაპონიაში ტექნოპოლისების შექმნაში მონაწილეობდნენ სახელმწიფო და მუნიციპალური ორგანოები ასევე, მსხვილი კერძო კაპიტალი. აღნიშნულ ზონაში გათვალისწინებული იყო დაკრედიტებისა და საგადასახადო სტიმულირების სხვადასხვა ზომები. კომპანიებს, რომლებიც ითვლებოდნენ მაღალ ტექნოლოგიურად, ჰქონდათ შესაძლებლობა საქმიანობის პირველ ნელს ჩამოენერათ მოწყობილობების ღირებულების 30% და შენობა-ნაგებობათა 15%, სახელმწიფო უზრუნველყოფდა სახელმწიფო ლაბორატორიებისა და მცირე კომპანიების ერთობლივი კვლევითი სამუშაოების ხარჯების მესამედის ანაზღაურებას.

2. ძირითადი გამოწვევები.

პრაქტიკულად თითქმის ყველა ტექნოპოლისი წააწყდა ინოვაციური აქტიურობის პრობლემას. ყველა სახელმწიფოს მთავრობა ცდილობდა სხვადასხვა გზით მიეღწია ინოვაციური პროცესის იმ ნიშნულისათვის, რაც მოხდა აშშ-სა და ევროპის ზოგიერთ ქვეყანაში 50-იან წლებში, მაგრამ სახელმწიფოს ეს მცდელობები დაეკავშირებინა კვლევითი ლაბორატორიები და კორპორაციები ერთმანეთთან, არ აღმოჩნდა საკმარისი იმ გარემოს შესაქმნელად, რაც თავის დროზე მოხდა სილიკონის ველზე. მართალია, ზოგიერთი ტექნოპოლისის ეფექტურობა, მაგალითად იაპონიის, არ ჩამორჩება სილიკონის ველს, მაგრამ ის ვერ გახდა ახალი ტექნოლოგიების შექმნის ცენტრი, ისეთი როგორიც იყო სილიკონის ველი. ქვემოთ ჩამოთვლილია ტიპური შეცდომები, რომლებიც დაშვებულ იქნა სხვადასხვა ტექნოპოლისების ჩამოყალიბებისას:

- მარტივი ფუნქციების შესრულებაზე ორიენტაცია (მხოლოდ აწყობა). ხშირ შემთხვევაში ტექნოპოლისების როლი უმეტესწილად არის სხვა ქვეყნებიდან ან ქალაქებიდან შემოტანილი ტექნოლოგიების იმიტაცია;

- აკადემიურ (მეცნიერულ) წრეებსა და მრეწველობას შორის არასაკმარისი კავშირის შექმნა;

- მსხვილმა კორპორაციებმა არასაკმარისად ისურვეს სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებთან თანამშრომლობა.

სილიკონის ველის წარმატებისათვის აუცილებელია რამოდენიმე კრიტერიუმი: კარგი ადგილმდებარეობა; განვითარებული ინფრასტრუქტურა; მძლავრი მეცნიერულ-ტექნიკური ბაზა და ადამიანური რესურსები; ხელსაყრელი ეკონომიკური გარემო; სახელმწიფო შეკვეთების სტაბილურობა; მსხვილი ფინანსური რესურსები (ვენჩურული კაპიტალი).

დასკვნა

ქვეყნის ეკონომიკურ პროგრესს უმეტესწილად უზრუნველყოფს ინოვაციები. განვითარებულ ქვეყნებში ტექნოპოლისები იქცა თანამედროვე საბაზრო ეკონომიკის უმნიშვნელოვანეს ელემენტად, რომელიც წარმოადგენს მასში შემავალი კომპონენტების ორგანიზაციულ ფორმას: ინოვაციური კომპანიები, უმაღლესი სასწავლო დაწესებულებები, კვლევითი ლაბორატორიები, საკონსულტაციო კომპანიები, სანარმოები, სახელმწიფო და მუნიციპალური ორგანოები. ვფიქრობთ, რომ საქართველოშიც აუცილებელია ამ მიმართულებით სწრაფი და ეფექტური ნაბიჯების გადადგმა. ცოდნასა და ინოვაციებზე დაფუძნებული ეკონომიკის მშენებლობა გრძელვადიანი პროცესია. პირველ რიგში უნდა მოხდეს საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარება და საქართველოს მსგავსი ქვეყნების წარმატებული ტექნოპარკების ადმინისტრაციასთან საქმიანი ურთიერთობის დამყარება. ასევე გასათვალისწინებელია საქართველოს რეალობა, ის ძლიერი და სუსტი მხარეები, რომლებიც ქვეყანას გააჩნია. სახელმწიფოს დონეზე უნდა ჩამოყალიბდეს ერთიანი ხედვა და სტრატეგია, გამოიყოს პრიორიტეტული დარგები. ფრაგმენტული და არათანმიმდევრული მცდელობები ვფიქრობთ არ იქნება ეფექტური, რადგან როგორც ზემოთ აღინიშნა ტექნოპარკის ჩამოყალიბებისათვის რამოდენიმე ჩართული მხარეა საჭირო (უნივერსიტეტები - მაღალპროფესიული კადრების მომზადების პოტენციური წყარო;

კვლევითი ინსტიტუტები და ლაბორატორიები; სახელმწიფო როგორც პროექტის ინიციატორი და ცალკეული პროდუქტების შესაძლო დამკვეთი; ვენჩურული კაპიტალი; კერძო მსხვილი ბიზნესი; საწარმოები და ა.შ.). ერთი კომპონენტის არასაკმარისმა ჩართულობამ ან/და დაინტერესებამაც კი შესაძლებელია გამოიწვიოს ტექნოპარკის ნაკლებეფექტიანობა. ამავე დროს საწყის ეტაპზე ჩართული მხარეების კოორდინირება, დაინტერესება და ცნობადობის ამაღლებაც საკმაოდ მნიშვნელოვანია. ქვეყნის სტრატეგიული დოკუმენტის “საქართველო 2020”-ის შესაბამისად 2014 წელს ეკონომიკის სამინისტროსთან შეიქმნა საქართველოს ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტო, რომლის საქმიანობის მიზანიც ქ.თბილისში დაფუძნებულ ტექნოლოგიური პარკთან ერთად არის ცოდნასა და ინოვაციებზე დაფუძნებული ეკონომიკის მშენებლობა.

მიგვაჩნია, რომ ეს არ არის საკმარისი და ამ მიმართულებით უნდა გაგრძელდეს აქტიური მუშაობა. ცოდნასა და ინოვაციებზე დაფუძნებული ეკონომიკის მშენებლობა გრძელვადიანი პროცესია, რომლის ხელშესახები შედეგები, გააზრებული და ეფექტური პოლიტიკის გატარების შემდგომ, ქვეყანამ შესაძლოა იხილოს მხოლოდ 10-15 წლის შემდგომ. პირველ რიგში აუცილებელია განათლების სისტემის (მათ შორის როგორც მაღალტექნოლოგიური ასევე სამეწარმეო დარგების) გაძლიერება და დახვეწა, მაღალტექნოლოგიური ცოდნის იმპორტი. საჭიროა ყველა წამყვანი უნივერსიტეტისა და კვლევითი ლაბორატორიის ჩართვა ტექნოპარკების განვითარებაში. საერთაშორისო გამოცდილება ასევე გვიჩვენებს, რომ ქვეყანაში მაღალი ტექნოლოგიის განვითარებისათვის აუცილებელია, მაგრამ არ არის საკმარისი მხოლოდ საგადასახადო შეღავათების დაწესება ან/და სტარტაპ კომპანიების შენობით და სხვა ინფრასტრუქტურული ელემენტებით უზრუნველყოფა. ტექნოპარკი უპირველეს ყოვლისა არის გამართული ეკოსისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს ინოვაციური იდეების გენერირებას და მათ კომერციალიზაციას. ამისათვის კი უნდა არსებობდეს შესაბამისი მაღალკვალიფიცირებული კადრები. ასევე მნიშვნელოვანია გათვალისწინებულ

იქნას ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის საკითხები. საინფორმაციო ტექნოლოგიების მიმართულებასთან ერთად ტექნოპარკის არეალში უნდა მოექცეს სხვა მაღალტექნოლოგიური დარგებიც, რომლის სწრაფი განვითარების პერსპექტივაც საქართველოს გააჩნია. არსებული მდგომარეობის გათვალისწინებით საწყის ეტაპზე შესაძლებელია განვითარებული ქვეყნებიდან მაღალი ტექნოლოგიების შემოტანა, ადაპტაცია და შესაბამისი პროდუქტების წარმოების დაწყება (შედარებით მარტივ ფუნქციაზე ორიენტაცია). ქვეყანაში უნდა შეიქმნას სხვა ტექნოპარკებიც, რომელთა სამართლებრივი და მატერიალურ ტექნიკური ბაზა დაეხმარება კომპანიებს კონკურენტულ გარემოში შეარჩიოს ახალი ტექნოლოგიებისა და ტექნიკის წარმოების პროექტები, მომზადდეს ადამიანური რესურსი, რომელიც ორიენტირებული იქნება მენარმეობასა და ახალ ტექნოლოგიებზე, ჩატარდეს მეცნიერული კვლევები, რის შემდეგაც მოხდება შექმნილი ტექნოლოგიების წარმოება. ყოველივე ამის შედეგად უნდა ჩამოყალიბდეს ისეთი ინოვაციური გარემო, რომელიც უზრუნველყოფს ახალი იდეების გარდაქმნას წარმოებისათვის განკუთვნილ ფართო მოხმარების პროდუქტებად, რომლებიც კონკურენტუნარიანი იქნება საერთაშორისო ბაზარზე. დასარულს შეიძლება ითქვას, რომ საქართველოში ინოვაციური სტრუქტურების ფორმირება უზრუნველყოფს ისეთი პირობების შექმნას, რომლებიც დააინტერესებთ ინოვაციური პროცესების მსოფლიო ლიდერ კომპანიებს, ხელს შეუწყობს ქვეყნის ეკონომიკურ და პროფესიულ განვითარებას.

REFERENCES:

1. Aydalot Philippe. High Technology Industry and Innovative Environments: The European Experience, Routledge, London, 1988.
2. Castells Manuel, Hall Peter. Technopoles of the World, The making of 21st Century Industrial Complexes, Routledge, NY, 1994.
3. Christophe Lecuyer. Making Silicon Valley, Innovation and the Growth of High Tech, 1930-1970, MIT Press, London, 2007.

4. Hall Peter, Breheny Michael, McQuad Ronald, Hart Douglas. Western Sunrise: The Genesis and Growth of Britain's Major High Tech Corridor, Routledge, London, 1987.

5. Larsen, J, Rogers E. Silicon Valley: The rise and falling off of entrepreneurial fever, Creating the Technopolis: Linking Technology Commercialization and Economic Development, Ballinger Publishing Company, Cambridge, MA. 1988.

6. Perrin, J.C. New Technologies, Local Synergies and regional Policies in Europe, High technology industry and innovative environment, Routledge, London, 1988.

7. Simmie James. Innovative Cities, Spon Press, London. 2001.

TECHNOLOGY PARKS AND THEIR ROLE IN INTERNATIONAL BUSINESS

Ioseb Masurashvili,
Doctor of Economics

RESUME

Most of the country's economic progress is achieved through innovation. Technopolis developed countries have become an important element of the modern market economy, which represents the components of the organizational forms of innovative companies, higher education institutions, research laboratories, consulting companies, enterprises, state and municipal authorities. We think that this is necessary for Georgia as well as the quick and effective action.

Key words: International business, small and medium businesses, innovations, technologies, technological parks, investments, competition.